

## Where we will go from here ? Evolving Concepts of Health Literacy - Don Nutbeam

### 1. What is Health Literacy

- 1.1. ทักษะในการอ่านเขียน (คิดคำนวณ) และความสามารถในการนำข้อมูลเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในบริบทของสุขภาพ " The ability to access ,understand and use information for health "
- 1.2. ในกรณีที่บุคคลมีทักษะขั้นสูงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความสามารถในการ เข้าถึง เข้าใจ และใช้ข้อมูลเพื่อสุขภาพในเรื่องนั้นๆดีกว่าบุคคลอื่นๆ สรุป Health Literacy ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล

### 2. การสืบค้นใน Concepts

- 2.1. Health literacy is not the action แต่เป็นการวัดผลลัพธ์หรือสถานะ เราไม่ทำ Health Literacy แต่เราจะทำเรื่อง Education & Communication.
- 2.2. Language and Literacy ประชาชนไม่ได้มีปัญหาเรื่อง Literacy แต่มีปัญหาเรื่องภาษา(Language) การแปลความหมายหรืออธิบายความหมายให้ชัดเจน จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา
- 2.3. Literacy and Health บางคนที่มี Low literacy level โดยเฉพาะในระดับประชากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหรือทางอ้อมต่อสถานะสุขภาพ แผนงานในการส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษา และการศึกษาก็จะสามารถแก้ปัญหานี้ได้
- 2.4. Health-related literacy หมายถึงผลกระทบจาก low general literacy (and numeracy) ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถของบุคคลในการเข้าถึง เข้าใจ และใช้ข้อมูลทางสุขภาพ Intervention ในการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง แล้วปรับการสื่อสารทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจะสามารถลดผลกระทบดังกล่าวได้
- 2.5. Health Literacy นั้นเป็น Domain เฉพาะด้านหนึ่งของ literacy เป็นทั้ง content (financial ,media,IT,Health Literacy) & context specific (pregnancy women attend ANC,การให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดที่ รร.) และสามารถประเมินทั้งแบบ absolute ประเมินระดับ literacy ว่าสูงหรือต่ำ มักใช้ในบริบทของ health literacy as Risk factors concepts หรือใช้ใน clinical setting และ relative (ประเมินเชิงคุณภาพว่าใครมากกว่ากัน มักใช้ใน Health literacy as assets concept ใช้ใน community setting สามารถสร้าง Health literacy โดยการให้การศึกษาลดตลอดช่วงชีวิต

### 3. literacy skills These skills can be developed through formal education and through informal personal experiences.

- 3.1. Functional literacy คือทักษะพื้นฐานในการอ่าน เขียน และความสามารถในการนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวัน "Basic skills in reading and writing, capacity to apply these skills in everyday situations"
- 3.2. Communicative/interactive literacy: คือทักษะด้านปัญญา หรือการอ่านออกเขียนได้ในขั้นสูงซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เข้าถึงได้ยาก และสามารถในการวิเคราะห์แปลความหมายของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ และสามารถที่ประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ "more advanced cognitive and literacy skills, greater ability obtain relevant information, derive meaning, and apply new information to changing circumstances"
- 3.3. Critical literacy : เป็นทักษะทางปัญญาและการอ่านออกเขียนได้ในขั้นสูงที่มีความซับซ้อนมาก สามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ซับซ้อนนั้นได้ และสามารถที่จะใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการตอบโต้สถานการณ์ต่างๆ

รวมถึงการปรับตัว หรือควบคุมสถานการณ์ที่คุกคามชีวิตได้ "Most advanced cognitive and literacy skills, critical analysis of information, ability to use information to respond, adapt and control life events and situations "

4. **Absolute and Relative term of Health Literacy.**
  - 4.1. **Absolute Term** เป็นการแยกบุคคลว่ามีทักษะพื้นฐานในการเข้าถึง เข้าใจและสามารถใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสุขภาพหรือไม่ ส่วนใหญ่มักใช้ในโรงพยาบาลหรือทางคลินิก โดยมอง **Health Literacy** เป็นความเสี่ยง (Risk)
  - 4.2. **Relative Term** เป็นการประเมินทักษะด้านปัญญาและความรอบรู้ในการทำงานหรือเผชิญสถานการณ์ที่มีความท้าทาย อย่างเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสุขภาพได้ ส่วนใหญ่นำไปใช้ใน **Community** หรือ **Setting** โดยมอง **Health Literacy** เป็น **ทุนหรือทรัพย์สิน (Asset)**
5. งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ **Health Literacy** ในปัจจุบัน
  - 5.1. มีงานวิจัยส่วนใหญ่ อยู่ใน **Clinical Setting** เป็นการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่าง **Poor Health Literacy** กับ **Health Outcome**.
  - 5.2. การประเมินระดับ **Health Literacy** โดยกระทำได้อย่างรวดเร็วใน **clinical setting**.
  - 5.3. มีงานวิจัยแบบ **clinical trial** พบว่า การพัฒนา **Health Literacy** ส่งผลในการเพิ่มประสิทธิผลและลดต้นทุน
  - 5.4. แต่การวิจัยภายนอกโรงพยาบาล เช่นในชุมชน หรือใน **setting** ต่างๆ ยังมีน้อยมาก
6. ก้าวต่อไปในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ **Health Literacy**
  - 6.1. **Health Literacy intervention development** นอก **Setting** ของ รพ. โดยไปทำในชุมชนหรือ **setting** ต่าง เช่น โรงเรียน หรือโรงงาน
  - 6.2. ศึกษาศักยภาพของ **e Health** กับ **Health Literacy**
  - 6.3. พัฒนามาตรการในการสร้างทักษะที่หลากหลาย หรือทักษะที่เฉพาะ เพื่อสร้างให้เกิด **Self efficacy** ในด้านนั้นๆ
7. ก้าวต่อไปของ **Health Literacy** ในส่วนของ **clinical policy**
  - 7.1. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจให้กับแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับผลกระทบของ **poor health Literacy**.
  - 7.2. บุคลากรสาธารณสุขมีความสามารถในการสื่อสารที่หวังผล โดยใช้เทคนิคอื่นๆมาสอบถามความเข้าใจของผู้รับบริการ เช่นใช้วิธี **repeat back**.
  - 7.3. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อให้เกิด **Literacy sensitive**
8. ก้าวต่อไปของ **Health Literacy** ในส่วนของ **Public Health**. **Health Literacy** ต่อยอดมาจากพื้นฐานของการอ่านออกเขียนได้ของประชาชน
  - 8.1. การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน เป็นพื้นฐานที่สำคัญของ **Health Literacy**.
  - 8.2. ใช้ **IEC (Information Education and Communication)** ที่ดำเนินการในปัจจุบัน ในเรื่องการฝากครรภ์ และการดูแลผู้ป่วย **NCD**
  - 8.3. เรียนแบบผู้ใหญ่ และเน้นการฝึกทักษะ จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา **Health Literacy** ในผู้ใหญ่